

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-1552/2016. számú ügyben**

Előadó: dr. Karácsony-Pápai Anita

Az eljárás megindítása

Egy panaszos a hivatalomhoz intézett beadványában a vele szemben indult végrehajtási eljárást sérelmezte. A panaszolt eljárással összefüggésben felmerült az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében deklarált jogállamiság szerves részét képező jogbiztonság, valamint az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése által megfogalmazott tisztességes hatósági eljárás követelménye sérelme veszélyének lehetősége, ezért az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 20. § (1) bekezdése alapján vizsgálatot indítottam, amelynek keretében megkerestem az eljárt önálló bírósági végrehajtót.

Az érintett alapvető jogok

– A jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése: „Magyarország független, demokratikus jogállam”.]

– A hatósági ügyek tisztességes intézése [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése: „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”].

Az alkalmazott jogszabályok

- A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény (Ltv.)
- A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.)
- Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.)
- A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (Htv.)
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.)

A megállapított tényállás

A panaszos beadványa szerint ő és felesége bérlőként lakták az eredetileg a panaszos feleségének édesanyja tulajdonát képezett, majd egy ingatlanhasználó Kft. tulajdonába került ingatlant. A bérleti díj megfizetésének elmulasztása miatt végrehajtási eljárás indult velük szemben. A végrehajtás során 2015 júniusában sor került a panaszos és családja kilakoltatására. A panaszos azonban sérelmezte a végrehajtás módját, a végrehajtási intézkedéseket, különösen a kilakoltatás folyamatát, az intézkedő személyek eljárásrendjét, a vagyontárgyainak megjelölését tartalmazó részletes vagyonleltár hiányát, továbbá azt is, hogy a végrehajtás során alapítványi segély keretében összegyűjtött vagyontárgyakat is lefoglaltak. A beadványában tételesen felsorolta a vagyontárgyaikat.

A tényállás rekonstruálása érdekében megkerestem az ügyben eljárt önálló bírósági végrehajtót, aki rendelkezésemre bocsátotta az eljárás során keletkezett iratokat. Az iratok alapján megállapításra került, hogy a végrehajtás részben a Vht. 181. §-a szerinti, lakásügyben hozott bírósági határozat végrehajtására, részben pedig pénzkövetelés végrehajtására irányult. Az ingatlan kiürítésének elrendelésére és végrehajtásának megkísérlésére az eljárás során több alkalommal is sor került, azonban az adósok végrehajtási kifogásának előterjesztésére és a kilakoltatási moratórium időtartamára tekintettel azt 2015 júniusáig nem sikerült foganatosítani. A végül 2015 júniusában foganatosított ingatlan-kiürítés alapját azon bírósági végzés képezte, amelyben a bíróság az ingatlan kiürítésének a karhatalom közreműködésével történő kikényszerítését rendelte el, amely azonban a pénzkövetelés végrehajtására nem terjedt ki, ezért az ingóságok lefoglalására sem került sor.

Ez alapján – az ingatlan önkéntes elhagyására és kiürítésére vonatkozó eredménytelen felszólítást követően – a végrehajtó 2015. június 30-án a rendőrség és a helyi családsegítő szolgálat képviselőjével, valamint a végrehajtást kérővel megjelent az ingatlan területén, ahol az adósok – a panaszos kivételével – jelen voltak. A jegyzőkönyv tanúsága szerint a helyszínen tartózkodott adósok a személyes tárgyaikkal (ruhák, iratok) elhagyták az ingatlant, két kutyájukat egy állatmenhely képviselőjének átadták, majd – mivel az ingatlanban talált, az adósok szabad rendelkezése alatt állt ingóságok elszállítása nem volt megoldható – a végrehajtást kérő vállalta, hogy – a jegyzőkönyvben szereplő kifejezés értelmében – felelős őrzőként, megbízottja útján 30 napig őrzi azokat a helyszínen. Az ingatlan területén maradt többek között a panaszos személygépjárműve is. A végrehajtó lezárta az ingatlant, és a családsegítő szolgálat segítségével az adósok ideiglenes elszállásolásáról is sikerült gondoskodni. A panaszos és a végrehajtó által rendelkezésemre bocsátott iratok tanúsága szerint a panaszos és felesége egy budapesti hajléktalanszállóba mentek, míg a panaszos feleségének édesanyja tőlük elkülönülten került elhelyezésre. 2015. július 22-én a végrehajtó, valamint a családsegítő szolgálat munkatársai megjelentek az ingatlan területén, hogy a panaszos feleségének édesanyja részére személyes tárgyakat adjanak át. Ennek tényéről jegyzőkönyv készült, amely azonban az ingatlan területéről elvitt ingóságok megjelölését nem tartalmazza. Ezt követően, 2015. július 31-én – amely időpontban már eltelt a 30 napos őrzési határidő – újabb jegyzőkönyv felvételére került sor az érintett ingatlan területén. E szerint az ingatlanon – annak lezárása érdekében – a végrehajtó által elhelyezett hatósági jelzés sértetlen volt. A jegyzőkönyv tartalmazza a vállalt őrzési határidő lejártának tényét, valamint, hogy 2015. augusztus 1-én az ingatlant az árverési vevő birtokba veheti. A jegyzőkönyvben utalás történt arra, hogy az árverési vevő az ingatlan területén lévő és a panaszos tulajdonát képező személygépkocsit kizárólag az ingatlan területéről távolíttatja el, azt nem fogja elszállíttatni. A végrehajtó által szintén 2015. július 31-én készített hivatalos feljegyzés továbbá arról ad számot, hogy a panaszos feleségének édesanyja a korábban részére elszállított ingóságokat nem vette át. A végrehajtó tájékoztatása szerint az ingatlan végrehajtást kérőnek történő birtokba adásával befejeződött az ingatlan kiürítésének végrehajtása, a pénzkövetelés végrehajtása azonban a beszerzett információk szerint szünetel. A beszerzett iratok alapján megállapított történeti tényállás egyes elemeit a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar Hivatalvezetője is alátámasztotta a hivatalomnak küldött tájékoztató levelében. Ebben külön kiemelte, hogy a panaszos és adóstársai a kilakoltatást követően nem voltak akadályozva abban, hogy az ingóságaikat elszállítsák az ingatlanból. A Hivatalvezető továbbá kifejtette, hogy a panaszos a végrehajtó eljárása ellen a Karhoz is panaszt nyújtott be, amely alapján a Kar megvizsgálta az ügyet, és annak eredményeként jogsértést a végrehajtó részéről nem állapított meg.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

Az Alaptörvény 30. cikk szerint az alapvető jogok biztosa alapjogvédelmi tevékenységet lát el, eljárását bárki kezdeményezheti, az alapvető jogok biztosa az alapvető jogokkal kapcsolatban tudomására jutott visszasságokat kivizsgálja vagy kivizsgáltatja, orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedéseket kezdeményez. A feladatellátásához szükséges vizsgálati jogosultságot az Ajbt. határozza meg, amelynek 18. §-a szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint közigazgatási szerv, helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, kötelező tagság alapján működő köztestület, a Magyar Honvédség, rendvédelmi szerv, közigazgatási jogkörben eljáró egyéb szerv e jogkörében, nyomozó hatóság vagy az ügyészség nyomozást végző szerve, közjegyző, törvényszéki végrehajtó, önálló bírósági végrehajtó vagy közszolgáltatást végző szerv (a továbbiakban együtt: hatóság) tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (a továbbiakban együtt: visszasság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát - már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az Ajbt. 18. § (7) bekezdése szerint ugyanakkor az alapvető jogok biztosa nem járhat el olyan ügyben, amelyben a határozat felülvizsgálata iránt bírósági eljárás indult, vagy amelyben jogerős bírósági határozat született.

Tekintettel arra, hogy jelen ügyben a panaszos kimerítette a jogorvoslati lehetőségeit azzal, hogy kérte a végrehajtási eljárás felfüggesztését, illetve végrehajtási kifogással is élt, amelyek alapján az illetékes bíróság több végzést is hozott az ügyben, a konkrét eset kapcsán a vizsgálati hatásköröm nem áll fenn.

Az Ajbt. 37. §-a alapján azonban, ha az alapvető jogok biztosa álláspontja szerint a visszásság valamely jogszabály vagy közjogi szervezetszabályozó eszköz felesleges, nem egyértelmű vagy nem megfelelő rendelkezésére, illetve az adott kérdés jogi szabályozásának hiányára vagy hiányosságára vezethető vissza, a visszásság jövőbeni elkerülése érdekében javasolhatja a jogalkotásra vagy a közjogi szervezetszabályozó eszköz kiadására jogosult szervnél jogszabály vagy közjogi szervezetszabályozó eszköz módosítását, hatályon kívül helyezését vagy kiadását, illetve a jogszabály előkészítőjénél jogszabály előkészítését. A megkeresett szerv állásfoglalásáról, illetve esetleges intézkedéséről hatvan napon belül értesíti az alapvető jogok biztosát. A fentiek értelmében a vizsgálati jogosultságom ugyan az ügyet érintően nem állapítható meg, a törvényi felhatalmazás alapján azonban a hatásköröm kétséget kizáróan kiterjed az önálló bírósági végrehajtó eljárását szabályozó jogszabályi rendelkezések alapjogi szempontú vizsgálatára.

Az Ajbt. 28. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosa az általa lefolytatott vizsgálatról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket és az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket.

II. Az érintett alapvető jogok tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során autonóm, objektív módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget az Alaptörvényben kapott mandátumának. Álláspontom szerint az ombudsman akkor jár el helyesen, ha következetesen, zsinórmértékként támaszkodik az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint az egyes alapjogi tesztekre. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam. Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A testület 9/1992. (I. 30.) AB határozatában részletesen kifejtette, hogy a jogbiztonság az állam kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. Csakis formalizált eljárási szabályok megkövetelésével és betartásával működhetnek alkotmányosan a jogintézmények. Az alanyi jogok és kötelezettségek érvényesítésére szolgáló eljárási garanciák tehát a jogbiztonság alkotmányos elvéből következnek. Megfelelő eljárási garanciák nélkül működő eljárásban a jogbiztonság szenved sérelmet.

Az Alkotmánybíróság 6/1998. (III. 11.) AB határozatában leszögezte, hogy a tisztességes eljárás követelménye olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni. A tisztességes eljárás követelménye a hatósági ügyek intézése során túlmutat az eljárás legalitásán. Az Alaptörvény XXIV. cikkének érvényesüléséhez nem elegendő, ha a hatóságok betartják az ügy elintézésére irányadó anyagi és eljárási jogszabályokat, hanem szükséges az is, hogy mind az egyedi ügyintézés, mind az arra irányadó jogszabályok segítsék az ügyféli jogok érvényesülését. Álláspontom szerint a jogállamiság és az abból fakadó tisztességes eljárás követelményének szabályozási szinten, illetve a jogalkalmazó szervek mindennapi gyakorlatában egyaránt folyamatosan érvényesülnie kell.

III. Az ügy érdemében

Jelen eljárásban a panaszos alapvető problémáját az ingóságok elvesztése, valamint az ingatlanból történt kiköltöztetés jelentette. Fontos szem előtt tartani, hogy a panasszal érintett eljárás kizárólag az ingatlan kiürítésére irányult, annak során ezért az ingóságok lefoglalásának nem lett volna jogalapja, és ennek megfelelően lefoglalásra nem is került sor. Az ingóságok tekintetében tehát nem folyt végrehajtási eljárás. Az adósok ugyan valamennyi ingóságot magukhoz vehették volna, elszállíthatták volna a helyszínről, azokhoz bármikor hozzáférhettek volna, azonban erre nyilvánvalóan korlátozott lehetőségük volt annak ismeretében, hogy a kilakoltatást követően valamennyien átmeneti szállásra, hajléktalanszállóra kerültek.

Az ingóságok 30 napig történt őrzése tekintetében megállapítható, hogy a végrehajtási jegyzőkönyv szerinti felelős őrzésre történt utalás hibás, hiszen a Ptk. már nem nevesíti e jogintézményt. A felelős őrzés szerepét elsősorban a megbízás nélküli ügyvitel vette át. A megbízás nélküli ügyvitel esetében a Ptk. 6:585. § (1) bekezdése kimondja, hogy a megbízás nélküli ügyvivő köteles azt, akinek érdekében beavatkozott, beavatkozásáról késedelem nélkül értesíteni. A (4) bekezdés szerint pedig a megbízás nélküli ügyvivőt a hozzá került idegen vagyontárggyal kapcsolatban terhelő elkülönítési, őrzési, elszámolási és kiadási kötelezettségre a bizalmi vagyongazdálkodási szerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni. Utóbbiak tekintetében a Ptk. 6:327. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a bizalmi vagyongazdálkodás megszűnése esetén a vagyongazdálkodót a kezelt vagyonnal kapcsolatos elszámolási és tájékoztatási kötelezettség továbbra is a bizalmi vagyongazdálkodás fennállása alatti tartalommal terheli. A 6:328. § (1) bekezdése pedig a kezelt vagyon kiadását érintően megköveteli, hogy a vagyongazdálkodó a vagyongazdálkodói megbízatásának megszűnésével köteles a kezelt vagyont a vagyonrendelő által kijelölt további vagy új vagyongazdálkodónak, ilyen hiányában a vagyonrendelőnek kiadni.

Jelen esetben tehát az ingatlan területén megmaradt ingóságok őrzését a végrehajtást kérő valójában a megbízás nélküli ügyvitel szabályai szerint teljesítette, vállalása szerint 30 napig. Mivel a Ptk. 6:585. §-a a megbízás nélküli ügyvivőt – a tevékenysége helyénvalósága esetén – a megbízott jogaival és kötelezettségeivel illeti, a megbízási szerződés szabályait is szükséges vizsgálni. Ezek között kiemelendő, hogy a Ptk. 6:277. §-a a megbízottnak a költségei biztosítására törvényes zálogjogot biztosít a megbízó azon vagyontárgyain, amelyek a megbízás következtében kerültek birtokába. A Ptk. 6:279. §-a pedig kimondja, hogy a szerződés megszűnésekor a megbízott köteles a megbízónak mindazt kiadni, amihez a megbízás teljesítése céljából vagy eljárása eredményeképpen jutott, kivéve, amit abból a megbízás folytán jogosan felhasznált. A 6:280. § (2) bekezdése szerint pedig, ha a megbízott a feladat ellátását ingyenesen vállalja, a megbízó köteles a megbízott költségeit megtéríteni.

A zálogjogi szabályozás megbízás nélküli ügyvitel esetében való alkalmazásának kiterjesztése megoldást jelent arra nézve, hogy a megbízás nélküli ügyvivő a tevékenységének – jelen esetben őrzésének – költségeit milyen módon tudja megtéríteni. *Ugyanakkor az őrzött dolgok jogi sorsa e polgári jogi jogintézmény által sem kerül rendezésre.*

A vizsgálat során görcső alá vettem a végrehajtási jogi szabályozás azon rendelkezéseit, amelyek hasonlóságot mutatnak a lakás kiürítésének és az ingóságok kezelésének természetével. A Vht. *az ingóvégrehajtás szabályai között*, a 135. §-ban szerepelteti, hogy amennyiben az ingóságot nem sikerült elektronikus árverésen értékesíteni, és azt a végrehajtást kérő nem vette át, a végrehajtó olyan ingóság esetében, amelynek őrzése vagy tárolása biztosított, újabb elektronikus árverést tarthat. Egyéb ingóságok esetében, vagy ha az utóbb kitűzött elektronikus árverés is sikertelen maradt, *a végrehajtó felbírja az adóst, hogy az ingóságot 30 napon belül vigye el.* Ha az adós az ingóságért a végrehajtónál jelentkezett, a végrehajtó az ingóságot feloldja a foglalás alól, és visszaadja az adósnak. Ha az adós a felhívástól számított *30 napon belül az ingóságért nem jelentkezett*, a végrehajtó megszünteti az ingóság további őrzését, és *az ingóság megsemmisítése vagy hulladékként való átadása iránt intézkedik.* Az ingatlan-végrehajtás szabályai között a Vht. 141. § akként rendelkezik, hogy az ingatlant – ha a törvény másképpen nem rendelkezik – rendszerint árverésen kell értékesíteni. Az ingatlant főszabály szerint beköltözhető állapotban kell árverezni.

Lakottan kell azonban árverezni az ingatlant többek között akkor, ha abban a végrehajtási eljárás megindulását megelőzően kötött, érvényes bérleti szerződés alapján bérlő lakik. A Vht. 154/A. § (1) bekezdése szerint az adós és az adós jogán az ingatlanban lakó személyek – főszabály szerint elsősorban – az árveréstől számított *30. napig kötelesek az ingatlant ingóságaitól kiürítve elhagyni*, és biztosítani, hogy a végrehajtó átadja azt az árverési vevőnek.

A Vht. a fentiekhez képest a következők szerint szabályozza *a lakás kiürítésére irányuló végrehajtást*. A 181. § szerint a lakás és más – nem lakás céljára szolgáló – helyiség (a továbbiakban: lakás) kiürítésére, átadására vagy használatára irányuló, illetőleg a felmondás érvényességét megállapító bírósági határozatban, a bíróság által jóváhagyott egyezségben vagy bírósági végrehajtási záradékkal ellátott okiratban megállapított kötelezettség végrehajtására a meghatározott cselekmény végrehajtására vonatkozó közös szabályokon (172-177. §) felül a 182. §-ban foglalt rendelkezéseket is alkalmazni kell.

A Vht. 182. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy, *ha a kötelezett vagy képviselője nincs jelen a végrehajtás foganatosításánál*, a kiürítendő lakásban lévő ingóságokat a végrehajtó összeírja. Az ingóságoknak másik lakásban vagy másik helyiségben való elhelyezése után a lista egy példányát itt is el kell helyezni. Ha az ingóságok elhelyezése olyan lakásban történt, amelyet kizárólag a kötelezett vagy családtagjai használnak, a végrehajtás foganatosítása után a lakást le kell zárni és le kell pecsételni. A (2) bekezdés szerint pedig, ha a másik lakásban a kötelezett ingóságait vagy egy részüket nem lehetett elhelyezni, raktárban vagy más alkalmas helyiségben való elhelyezésükről – a kötelezett költségére és veszélyére – a végrehajtást kérő gondoskodik. Ebben az esetben a végrehajtást kérő *az ingóságokat 30 napig köteles tárolni*.

A fentiek tükrözik, hogy míg az ingóvégrehajtás esetében a Vht. rendezi a végrehajtás során megmaradt ingóságok sorsát, addig az ingatlan-végrehajtás és a lakás kiürítésére irányuló végrehajtás során ez aligha tekinthető teljeskörűen szabályozottnak. A kiürítendő lakásban lévő ingóságok sorsa kizárólag *a jelen nem lévő kötelezett esetén* alkalmazandó szabályozás keretében kerül némileg rendezésre; a 182. § ugyanis csak erre az esetkörre összpontosít. Ez esetben azonban *hiányzik azon előírás, hogy a 30 napos tárolási időszak elteltével milyen lépések tehetőek az érintett ingóságokra nézve*. Arra *az esetre pedig egyáltalán nem tartalmaz megoldást a Vht., hogy pontosan hogyan kell eljárni akkor, ha a kötelezett a helyszínen, a végrehajtás foganatosításakor megjelenik ugyan, de önként nem gondoskodott az ingóságai elszállításáról*.

Ilyen esetekre *a bírói gyakorlat alakított ki iránymutatást*. E szerint a kiürítésre kötelezett személy maga köteles gondoskodni a saját, illetve az ő jogán a lakásban lakó családtagok és az általa befogadott más személyek ingóságai elviteléről, elhelyezéséről. Ha a kötelezett ennek nem tesz eleget, a végrehajtó oly módon köteles a végrehajtást foganatosítani, hogy az eltávolított ingóságok lehetőleg ne zavarják a forgalmat, ne akadályozzák a közterületek használatát, ne veszélyeztessék a közrendet, ne sértsék kívülálló harmadik személyek jogos magánérdekét. [PK 291., 292.]

A Ptk. 5:13. §-a szerint a tulajdonost tulajdonjogának tárgyán – *jogszabály és mások jogai által megszállott korlátok között* – teljes és kizárólagos jogi hatalom illeti meg.

Ezek alapján megállapítható, hogy a kötelezettet illető, adott esetben az ő tulajdonát képező ingóságok nem akadályozhatják a végrehajtási eljárás gördülékenységét és folyamatát, ezért a végrehajtót a bírói gyakorlat tulajdonképpen felhatalmazza a kötelezettet megillető tulajdonjog, azon belül a birtoklás jogának egy legitim cél érdekében történő korlátozására. Fontos rámutatni azonban arra a problémára, hogy nincs törvényi szinten meghatározva, hogy a végrehajtó pontosan milyen módon rendelkezhet az érintett ingóságok fölött, milyen felelősséggel bír azok, illetve az azokat terhelő és mást megillető tulajdonjog korlátozása, megsértése tekintetében, és az sem szabályozott, hogy a kötelezett tulajdonos negligenciája vagy más – rendszerint morális értelemben is magyarázható – okból történő mulasztása esetén mi lehet az ingóságok jogi sorsa. E törvényi szintű szabályozási hiányosságot jelzi az is, hogy e kérdés tekintetében más törvényi szabályozási kontextus sem ad egyértelmű és elfogadható megoldást.

Így az Ltv. 91. § (1) bekezdése a lakás és más helyiség kiürítésével kapcsolatos határozatok végrehajtására a Vht. rendelkezéseit rendeli alkalmazni. A Ptk. sem rendezi egyértelműen a problémát a tulajdonjog megszerzésére vonatkozó szabályok között. A lakásból eltávolított ingóságok hulladékként való kezelésére ugyancsak nem ad felhatalmazást a Vht., szemben az ingóvégrehajtás szabályaival. A Htv. 2. § 23. pontja értelmében hulladéknak minősül bármely anyag vagy tárgy, amelytől birtokosa megválnak, megválni szándékozik vagy megválni köteles. A tárgyalt esetekben nyilvánvalóan nem beszélhetünk arról, hogy a kötelezett tulajdonos szándékában állna az érintett ingóságoktól megválni, és erre – az ingóvégrehajtásnál megismert – törvényi vélelem alapján sem következtethetünk. Emellett a lakás kiürítése nem jelenti egyben azt is, hogy a benne lévő ingóságoktól a tulajdonos köteles lenne megválni. Erre tekintettel ezen ingóságokra vonatkozóan a Htv. hulladékkezelésre vonatkozó és a hulladék jogi sorsát rendező rendelkezések értelemszerűen nem alkalmazhatóak.

Végül szükséges rámutatni arra is, hogy a lakás-kiürítéssel érintett ingóságokban okozott kár, az ingóságok elvesztése, illetve megsemmisítése esetére a kötelezett tulajdonos rendelkezésére mindössze a kártérítéssel kapcsolatos felelősségi szabályok állnak, amelyek ugyan nem az érintett ingóságok jogi sorsának kérdésére reagálnak, azonban a kötelezettet mint tulajdonost ért jogsérelem orvoslására szolgálhatnak. A Ptk. 6:549. §-a foglalkozik a végrehajtói jogkörben okozott kárért való felelősséggel, amely tekintetében a Ptk. a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség szabályait rendeli alkalmazni. Kérdéses ugyanakkor, hogy a végrehajtó kárfelelősségének milyen korlátjai, kimentési lehetőségei vannak arra figyelemmel, hogy nem áll rendelkezésre olyan törvényi szabályozás, amely kellően megalapozná a végrehajtónak a lakás-kiürítés során az ingóságok eltávolíttatását érintő intézkedéseit.

A fentiek alapján – habár a konkrét esetben a végrehajtó eljárásának és a lakás kiürítésének törvényességét, egyúttal a panaszos ingóságainak további sorsát a hatásköröm hiánya miatt nem vizsgálhattam – arra a következtetésre jutottam, hogy az ügy háttérét képező hatályos jogszabályi környezet nem tartalmaz olyan szabályozást, amely a lakás kiürítésének végrehajtása során megnyugtatóan rendezné az ingatlanból eltávolított, de a kötelezett tulajdonában maradt ingóságok kezelését, további jogi sorsát. E jogszabályi hiányosság álláspontom szerint – a konkrét esettől elvonatkoztatva, általánosan is – önkényes jogértelmezésnek enged teret, valamint a normavilágosság követelményének megsértésével egyidejűleg nem szolgálja a tisztességes eljáráshoz való jog intézményes biztosítását és a jogbiztonság követelményét, amely végső soron, közvetve a tulajdonhoz való jog sérelmének veszélyeztetésével is járhat.

Intézkedésem

A jelentésemben megállapított, alapvető joggal összefüggő visszásság előidézésére alkalmas jogszabályi hiányosság megszüntetése és a normavilágosság követelményének való megfelelés érdekében az Ajbt. 37. §-a alapján *javaslom az igazságügyi miniszternek*, hogy fontolja meg a jogi szabályozás olyan tartalmú módosítását, amely alapján a lakásügyben hozott bírósági határozat végrehajtása során egyértelmű törvényi rendelkezések határozzák meg a kötelezett által önként el nem távolított ingóságok jogi sorsát.

Budapest, 2016. május

Székely László sk.